

Mottagare

Hälso- och sjukvårdsnämnden

Verksamhetsanpassningar - Läkemedel

Förslag till beslut

- Hälso- och sjukvårdsnämnden tar emot informationen och lägger den till handlingarna.

Sammanfattning

Hälso- och sjukvårdsnämnden har tidigare fått en redovisning av den genomlysning som gjordes av kostnaderna för läkemedel inom förmånen (HSN § 13, 2021-02-11). Genomlysningen har följts upp årligen.

Jämfört med riket hade Gotland en merkostnad år 2020 på 36 miljoner kronor, 2021 på 33 miljoner kronor, 2022 på 31 miljoner kronor och 34 miljoner kronor för 2023. Det är näst intill samma läkemedelsgrupper där merkostnaden ses.

Kostnaderna redovisas för 2022, samt 2023 som totalkostnad och merkostnad.

Kostnaderna för läkemedel som används inom slutenvården och beställs hem till läkemedelsförråd har ökat med 20 procent senaste året och uppgick till 97 miljoner kronor 2023. Därmed har Gotland den högsta kostnaden i landet för rekvisitionsläkemedel per 1000 invånare, från att tidigare ha legat på 5:e plats.

Socialstyrelsen prognosticerar ökande läkemedelskostnader med 6 procent inom läkemedelsförmånen och 9 procent för rekvisitionsläkemedel för 2024.

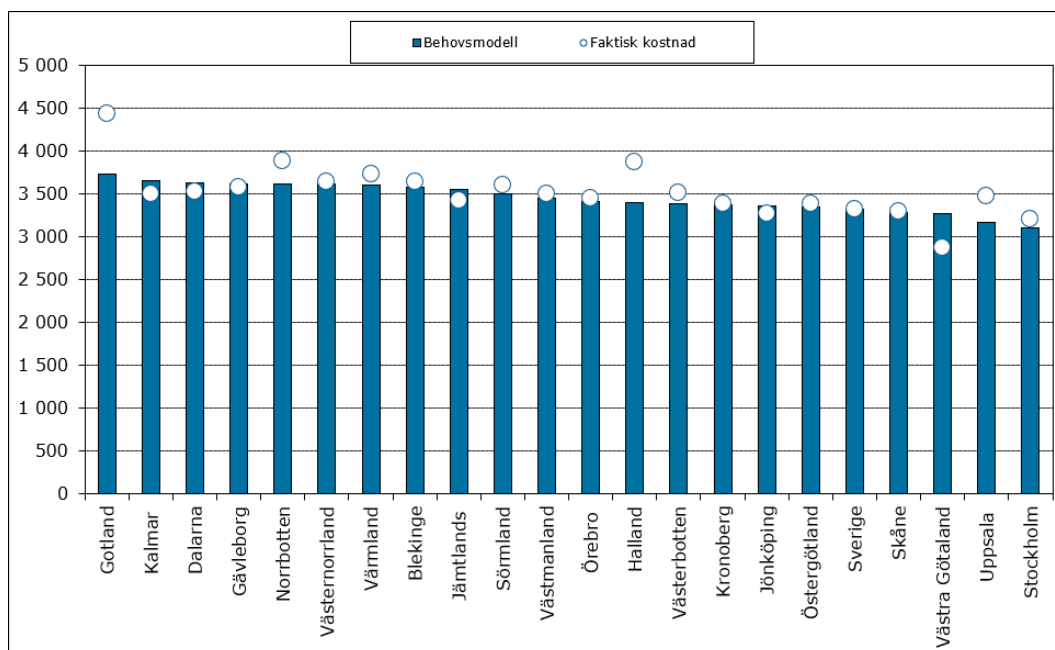
Ärendebeskrivning

Gotlands kostnader för läkemedelsförmånen överstiger den beräknade kostnaden enligt en behovsmodell från Sveriges kommuner och regioner (SKR). Behovsmodellen tar hänsyn till skillnader i ålderssammansättning, kön, samt socioekonomiska förhållanden som inkomst, boende, sysselsättning och civilstånd. Sammantaget rör det sig om 864 grupper/kombinationer per region. Behovsmodellen reviderades under år 2021 med fördel för Gotland.

För att kunna jämföra regionernas kostnad för läkemedel inom förmånen finns data för kostnad i kronor/capita. Enligt behovsmodellen förväntas Gotland ha en kostnad som är 12,2 procent högre än genomsnittet för riket.

	2022	2023
Förväntad kostnad i kr läkemedel inom förmånen	207 000 000	217 000 000
Reell kostnad i kr läkemedel inom förmånen	238 000 000	252 000 000
Differens kostnad kr	31 000 000	34 000 000
Förväntad kostnad kr/capita	3 406	3 734
Reell kostnad kr/capita	3 915	4 441
Differens kostnad kr/capita	509	707

För 2023 var kostnaden för läkemedelsförmånen för Gotland högre än för resten av riket, se tabell ovan. Behovsmodellen bygger på att sjukdomar/läkemedelsanvändning är proportionellt fördelad över landet. Behovsmodellen tar således inte hänsyn till variationer i sjuklighet samt riskfaktorer som tobaksanvändning, alkohol med mera. I läkemedelsförmånen ingår förutom subventionerade läkemedel även kostnaden för vissa förskrivna förbrukningsartiklar vid t ex stomi och diabetes samt förskrivna livsmedel för särskilda näringsändamål till barn under 18 år.

Figur 1 Behovsmodell och utfall av läkemedelskostnader för 2023, Sveriges kommuner och regioner.

I bilaga 1 presenteras de största läkemedelsgrupper där Region Gotland skiljer sig från riket. Totalt presenteras ökad förskrivning för nästan 45 miljoner. Den totala merkostnaden för Gotland 2023 var 34 miljoner kronor. Några områden är också identifierade där Gotland ligger under förskrivningen i riket.

Läkemedelskostnader för slutenvård och specialistmottagningar speglas av kostnaderna för rekvirerade läkemedel och är mer komplicerat att jämföra över

landet än kostnaderna för läkemedelsförmånen (recept). Hur rekvirerade läkemedel hanteras och används skiljer sig mellan olika regioner. En djupare beskrivning återfinns i bilaga 2.

Bedömning

Förvaltningens bedömning är att det finns en god styrning och kontroll över läkemedelsområdet och att utbyte av läkemedel eller andra besparingsåtgärder genomförs löpande. Region Gotland har en god följsamhet till nationella riktlinjer när det gäller införande av läkemedel och har i många delar goda medicinska resultat i nivå med riket eller bättre.

Avvikelse i läkemedelskostnader kan i stora delar förklaras genom god tillgänglighet, hög andel specialistvård, hög sjuklighet, men det finns fortfarande en del frågor i jämförelse med andra regioner med samma demografi.

Målsättningen är att identifiera besparingar inom läkemedelsområdet motsvarande 10 miljoner. I dagsläget har inte denna potential identifierats, men arbetet fortsätter.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse Läkemedelsanalys daterad 2024-03-27
Bilaga 1 – Rapport läkemedelskostnader Gotland, 2024-03-04
Bilaga 2 – Rekvisitionsläkemedel

Hälsa- och sjukvårdsförvaltningen

Marie Loob
Hälsa- och sjukvårdsdirektör